

Erfgoodhalte Hoge Zieken

Grenzend aan de dorpskern van Sint-Jan en het Jan Yperman Ziekenhuis komt er een groot ecologisch landschapspark. Een rustgevend natuuroord dichtbij de buurt. Deze site herbergt een uniek stukje Ieperse geschiedenis. Een nieuwe erfgoedhalte langs het Bellewaardebeekpad (tussen de Pilksemseweg en de Brugseweg) vertelt het verhaal van de leprozerie Hoge Zieken die er 800 jaar geleden werd gebouwd. Een plek waar melaatsen in een afgezonderde gemeenschap leefden en verzorgd werden.

Vermelding van de leprozerie 'Hooge Siecken' op een plan van Striedbeck uit 1744. SAI, Kaarten en plannen, 31.

*De leprozerie is afgesloten met een toegangspoort met daarnaast het verblijf van de meester die toezicht hield op de instelling. Voor de leprozenhuisjes ligt een grote moestuin afgesloten van de straat.
SAI, Kaarten en plannen, 127.*

Lepra of melaatsheid is van de 11de tot de 16de eeuw één van de belangrijkste ziektes in Europa. 'Een straf van God' wordt het genoemd. Toch is het ook een vorm van christelijke barmhartigheid om leprozen te helpen. Hoge Zieken is één van de belangrijkste leprozerieën van het graafschap Vlaanderen. Jaarlijks worden er zo'n 80 à 100 patiënten gekeurd. Melaatsen van Ieper, Kortrijk, Oudenaarde en zelfs Dendermonde komen naar Sint-Jan om tot een leprozerie toegelaten te worden. Het is een voorrecht om er te wonen.

*Twee artsen onderzoeken een melaatse. Houtsnede uit 1482 uit een werk van Conrad Dinckmut.
J. VANDENBULCKE, Acht eeuwen Sint-Jan (2005), p. 67.*

Reproductie van het zegel van de leprozerie Hoge Zieken uit de kronieken van Jules Cordonnier. SAI, Fonds Jules Cordonnier, 62.

Bij de leprozerie hoort een kapel met kerkhof. Vanaf 1677 mogen de parochianen van Sint-Jan de kapel gebruiken voor bepaalde vieringen zoals deze van de heilige Brigida. In afwachting van een nieuwe parochiekerk, die er nooit kwam, wordt de kapel meer gebruikt en groeit ze in 1753 uit tot de parochiekerk van Sint-Jan.

*De vooroorlogse parochiekerk van Sint-Jan.
Privécollectie 'Westhoek verbeeldt', HEU008500040.*

In het midden van de 17de eeuw verdwijnt lepra in onze streken. De leprozerie raakt buiten gebruik. De vrijgekomen grond wordt bij de bestaande hoeve 'Het Goed der Hoge Zieken' gevoegd. De grote boerderij met walgracht is tot de Eerste Wereldoorlog bewoond. Na de oorlog wordt de hoeve in de Groenestraat heropgebouwd.

*De vierkantshoeve met omwalling op een kaart van Sint-Jan uit 1842.
SAI, Atlas der Buurtwegen, BUF 51.*

Drie sportievelingen schaatsen in de winter van 1962 op de omwalling van de vóóroorlogse vierkantshoeve. Privécollectie 'Westhoek verbeeldt', HEU008514690.

De site krijgt vanaf de jaren zeventig een nieuwe functie. Het Onze-Lieve-Vrouwhospitaal in de Lange Torhoutstraat raakt verouderd en barst uit zijn voegen. Het OCMW vindt een nieuwe locatie in Sint-Jan. Het terrein van 20 hectare wordt voorbehouden voor een nieuwbouw.

Ruwbouw van het nieuwe hospitaal in 1981.

SAI, Fonds Gilbert Bossaert, 47227.

In 1976 verleent de toenmalige minister zijn akkoord en drie jaar later opent een eerste afdeling voor chronisch zieken de deuren. De ministeriële papiermolen schuift de overige bouwwerken op de lange baan. Pas in 1989 wordt het nieuwe ziekenhuis officieel geopend.

Op 1 juni 1998 fuseert het Onze-Lieve-Vrouwhospitaal met de Kliniek Zwarte Zusters en het Poperingse Mariaziekenhuis. Zo ontstaat het Jan Yperman Ziekenhuis.

Minister Hugo Weckx opent op 20 januari 1989 het ziekenhuis in aanwezigheid van talrijke prominenten. SAI, Fonds Gilbert Bossaert, 68293.

Benieuwd naar de plannen van het park? Meer info vind je op www.ieper.be/park-sint-jan.